»БРАНИК« ИЗЛАЗИ
шест пута на недељу,
осим на дан после свеца.

ПРЕТПЛАТА и ОГЛАСИ
шаљу се на администрацију,
А РУКОПИСИ
уредништву »Бранка« у Н. Сад.

Рукописи се не враћају.

БРАНИК

ЦЕНА ЈЕ »БРАНИКУ«:

на годину	К 32·—	40·—	дин.
на по године	К 16·—	20·—	„
на четврт године	К 8·—	10·—	„

Поједини бројеви стају 10 потура.

ОГЛАСИ
рачунају се 10 пот. од реда ситних слова.

Уредништво и администрација „Бранка“ налази се у кући гђе Анке Пајевићке у Дунавској улици бр. 36.

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ СЛОБОДОУМНЕ СТРАНКЕ.

Број 44 | У Новом Саду, у недељу 24. фебруара (8. марта) 1908. | Година XXIV.

За што су служили.

Још никада не беше у Српству тако гадне, тако ниске странке, као што је „српска“ радикална странка, која се ставља у најизмеђарскију службу влади и која се пред целим српским народом похвалила „безусловном благонаклоношћу високе владе“. Ради те благонаклоности радикали су жртвовали најкардиналнија права наше народно-црквене автономије, пустили су да један мађарски спахија: Бела *Талијан* одређује дневни ред српском народно-црквеном сабору, послали су са тог сабора *мађарску* адресу, што дотле није учинио ниједан наш народно-црквени сабор, а све у нади, да ће „висока влада“ пустити радикалске кесеције, да раде по српском народу, што год хоће.

И „безусловна благонаклоност високе владе“ пустила је „српске“ радикале, да врше најгора насиља у црквено-народној автономији, пустила их је, да осам месеци ждеру и пију у патријарашком двору у Ср. Карловцима и на патријарашком добру у Даљу, а ланац, на ком су играли радикалски медведи, беше: потврда закључака крњега туцинданскога сабора од *једнога* гласа већине.

И потврда је дошла. Али какова? Такова, да су се сами радикалски трбушари згрозили. Зар за толика издајства радикалска само толико? Зар за радикалско љубљење и братимљење са Кошутовцима, за напуштање српских вероисповедних школа, за огроман зајам од 860.000 Круна из српског народног џепа итебејским Мађарима и т. д. само *цвоњак* радикалима?!

Дахијски саборски одбор држао је неколико дана своје седнице под председништвом вршачкога епископа Гаврила *Змејановића*. Осим тога, што је тај саборски одбор покушао да „отера“ патријарашког дворског економа, саборски одбор је узео на знање потврђене закључке последњег народно-црквеног сабора. Чланови радикалског саборског одбора су ником поникнули и у своје дебеле трбухе погледали, кад су из рескрипта министра-председника угарског разумели, како је *мало* и *безначајних* закључака туцинданскога сабора добило превишњу потврду. *За све оне измеђарске услуге мађарској влади и њеним сатрапима у Троједници добили су радикили једну мршаву гоћу*, за једну гоћу су радикали издали и српски народ и његову народно-црквену автономију!

Али уз ту мршаву гоћу добили су радикали и једну *ваљану ћушку*. Министар-председник др. Александар Векерле је упутио саборском одбору отпис, у ком саопштава радикалским бедницима, да он, министар-председник, на основу превишњег овлаштења *уништава* онај злогласни закључак крњега туцинданског сабора, што га је у седници од 19. јануара 1907. донео на предлог дра Мушицког у ствари тобожњих дефраудација патријарха Бранковића.

Као што се види, насели су ту с радикалима заједно и брадати гроф Тивадар *Бакањи*, Лајош *Холо*, Мартин *Ловаси*, а особито познати Чива Шома *Вишоштаји*, који су врло топло подупирали радикалски измет, који тако лепо служи Кошутовцима и мађарској влади.

Бољу судбину у осталом и не заслужују створења, која су *продала свој рођени народ*, као што су то учинили радикали.

Догађаји у Хрватској и Славонији.

Бечки лист о положају у Хрватској.

Вредно је забележити, шта о хрватским приликама говори полузванични лист „Wiener Allgemeine Zeitung“. Исти лист између осталога вели: „Не може се претпоставити, да ће се на оном меродавном месту монархије, чији поглед даље допире, него ли преко ситних дневних потреба, при изборима до ноге потученом бану дозволити, да хрватски сабор све дотле може распуштати, док не би добио послушну унионистичку већину. Мора се, вели, признати, да барон Раух има мало способности, да поправи политички положај у Хрватској. Баш онај, који жели унију са Угарском, мора осуђивати Раухову тактику. Хрватско-српска коалиција не да се раскинути. Барон Раух није на свом месту. Хрватској треба топлоте и сунца. А да са буром не иде, то су показали последњи избори. Честим распуштањем сабора биће коалиција све чвршћа. Треба само вешта рука, да поврати ред у хаосу, што га је лакоумни дилетантизам мађарске независне странке за време своје опструкције својом кривицом према круни починио. Вешт и помирљив политичар, који ужива опште поверење, био би кадар, да реши тај задатак и да преведе коалицију на унијонистичку страну, наравно са претпоставком, да се у Будимпешти даде Хрватској оно, што јој припада, ако јој Угарска топло и лојално изиђе на сусрет те уклони све оне оправдане народне жалбе Хрвата. Ако би у Будимпешти употребили тај лек, онда не ће бити тешко и без нових избора повратити хрватско-мађарску хармонију, која је обема странкама тако нужна.

Нова управа коалиције.

На седници српско-хрватске коалиције, која је прекјуче одржана под председништвом дра Богдана *Медаковића*, изабран је за председника коалиције Грга *Тушкан* а за потпредседнике су изабрани Васа *Муачевић* и Богослав *Мажуранић*. У извршни су одбор изабрани: од хрватске странке права *Тушкан*, *Бауер*, *Загорац* и *Пурић*, од српске самосталне странке др. Богдан *Медаковић*, *Пелеш* и *Прибићевић*, од автономног клуба *Николић* и *Рој*ц, од напредњака *Лорковић* а од посланика ван странака Фран *Сунило*.

Један Раухов жупан.

Под насловом „*Pauł, mach' dir nichts draus!*“ доноси загребачки »*Обзор*« ову белешку:

„Овој је крилатици аутор весели жупан *Вучетић*. Зна он и зашто је тако поздравио свога Павла. Тај га је намјеотио великим жупаном, а он је доиста потребан жупанске плаће. Одмах, чим је именован, *стигло је судбених забрана на ту жупанску плаћу у маленом износу од* **четрдесет и осам тисућа круна**. Ето, сад се зна, зашто Раух и његово »сервус-друштво« свакога увјерава, да не ће одступити. Та куд ће јадници уз такове дугове! Како да се праве нови, док их је овакова гомила старих, који су већ предбиљежени? Најбоље би било, да сабор створи закон, да је ова влада „несврзива“, па да сваки члан именује своје насљеднике до деветог кољена!«

Но, то је заиста »сервус-друштво«!

Др. Полит о Хрватској и Славонији.

У јучерашњем броју главног органа румунских народносних посланика на угарском сабору, будимпештанске „*Луште*“, српски посланик др. Мих. *Полит-Деванчић* написао је уводни чланак о положају у Троједници, у ком најпре разлаже државноправни положај Хрватске и говори о језичком питању. На крају долази до закључка, да ће угарска влада најбоље учинити, ако склопи са хрватско-српском коалицијом *частан споразум*, јер је у интересу и Угарске и Хрватске, да дође опет до мира. Ако се хрватски сабор опет распусти, онда ће се поновити догађаји од 1883., кад је и јаки Тиса морао да попушта.

† Стојан Бошковић.

Јуче у јутру освануше у Београду на зградама просветних установа црне заставе, које објавише смрт опет једног од највреднијих и најзаслужнијих јавних радника.

После подужег боловања преминуо је прекјуче на ноћ у 75. години свог века умировљени посланик, уважени државник и просветни радник *Стојан Бошковић*.

Покојни Бошковић је рођен у Свилајнцу године 1832. Пошто је свршио филозофски факултет у Великој Школи у Београду, професоровао је у унутрашњости Србије и у Београду а године 1869. прешао је на дипломатску каријеру као тајник а по том и начеоник у министарству иностраних дела. Године 1874. вратио се опет к просвети. Те године добије катедру на Великој Школи а одма друге године постане министар просвете. Тај портфељ је по други пут преузео године 1879. и онда је издао закон о уређењу министарства просвете и створио нарочито одељење за црквене послове, које донде није постојало. Он је установио и Главни Просветни Савет и реформисао установу професорских испита.

После се наново вратио дипломатији те је служио као посланик Србије у Паризу, у Букурешту и у Атини.

Као дипломата се покојни Бошковић бавио и публицистичким радовима и знатније своје културне и политичке чланке скупио је у књигу с натписом „За просвету и слободу.» Осим тога је написао и историју света, која је дуго важила као најбољи српски уџбеник те струке.

Као политичар је свега свог века припадао либералној странци у Србији и био један од њених најревнијих и највернијих чланова.

Покојника оплакује син му г. Мата Ст. Бошковић, посланик Србије у Атини.

Слава Стојану Бошковићу и вечан му помен!

Новопазарска и дунавско-јадранска железница.

— Писмо сер-Алберта Ролита, издавачу „Тајмса“. —

(*Штампано у „Тајмсу“ 20. фебр. о. г. и. н.*)

Господине! — Путујући пре годину или више дана по балканским и дунавским земљама, слушао сам разна мишљења од државника, инжињера, извозника и других, а и сам сам дошао до неких закључака односно железничких веза између поменутих земаља и других, а нарочито у правцу Егејског и Јадранског мора. Несрећан је факт, што се тако мало пажње обраћа локалним потребама и захтевима, томе фактору од животне важности по економски развитак дунавских држава, а тако много се обраћа пажња политичким обзирима, особито од стране великих сила, које су у стању да господаре ситуацијом. Међутим такве су железнице јако потребне и у великој су мери могуће. У Београду сам видео товаре, упућене бродовима у Италију, Лондон и енглеска пристаништа, Дунавом, црним и средоземним морем, тако исто и робу, па чак и залеђену, да би издржала пут, упућену опет на иста места преко Солуна — и једно и друго је врло заобилазно. Могуће је, да има трговинског разлога за везу аустријске железнице са Митровицом, да би се тиме скратила даљина до Солуна, али пројектована српска трансбалканска железница мора се узети као потребна допуна аустријске, ако се не жели, да се озбиљно повреде српски интереси, и да се мир на Балканском Полуострву, па можда и у Европи не стави на коцку.

Али било како му драго, била новопазарска линија првенствено стратегијска или економска, извесно је, као што сам рекао у својој адреси лондонској трговачкој комори по повратку са ближег истока, да не може бити питања ни о вредности ни о потреби, да се железнице доњих дунавских држава вежу са Јадранским приморјем. Јер у најбољем случају, чак и са пројектованом новом железницом, Солун је дуг и обилазан пут до потрошачких и пошиљачких станица централне и западне Европе и Енглеске, док би линија на Јадранско море била непосредна и врло

корисна, ма да би њен последњи део могао бити потежак у инжињерском и економском смислу. Ја сам честитао барону Еренталу и српском првом министру г. Пашићу, што су окончали царински рат и закључили трговински уговор, али такве економске диференције могу опет наступити, па је добро, постарати се за олакшице и друге путеве.

Тешкоће дунавско-јадранске железнице леже у томе, што опет могу политички утицаји добити пресудну важност; према правцу, који се узме, и пристаништу, које се изабере, моћ спречавања остаје у рукама Аустро-Угарске или Турске, која би радила или mero motu или под сугестијом, или односно крајње станице у рукама Црне Горе — премда ће ова вероватно пре помагати него одмагати, тек је потчињена власти једног вета, који у овом случају има по уговору Аустро Угарска. Ако се међутим ове тешкоће могну савладати и друштвено и материјално благостање тих пространих крајева буде непристрано узето у оцену од стране великих сила, а нарочито ако се кооперација или још боље савез за тако животан задатак може склопити између доњих дунавских држава, — више ће се учинити тим мирним продирањем железничких пруга за побољшање судбине велике масе тамошњег становништва — сељака — него што ће се, изгледа, моћи постићи у садашњим приликама, које последњи догађаји заиста нису поправили. Извесност, да ће се на крају крајева таква јавна предузећа развити и постати веома корисна, толика је, да нема никакве сумње, да ће се, ако буде веће доследности и политичке сталности, потребан капитал прикупити, не само за железнице, него и за манифактурна и трговинска предузећа.

17. фебруара 1908.

У *Лондону*. Ваш одани

Алберт И. Ролит с. р.

НОВИ САД, 23. фебруара 1908.

— **Немоћно беснило.** Радикалски саборски одбор, који је у пуној мери у српском народу заслужио име *дахијскога* саборског одбора, јуче је — како нам из *Ср. Карловаца* јављају — на пречац завршио своје седнице, да би се г.г. чланови могли размилити по Срему, да кортешују при ужим изборима. Пре разлаза су наше автономне дахије решиле, да се за *врховног хаузмајстора* у патријарашком двору постави др. Миша *Михајловић*, а овом «углађеном" радикалском прваку придодали су и неки штаб за то високо звање. Уједно је слепо оруђе пропалих радикала, *Габор-пишчек*, опет позвао себи патријарашког дворског економа јерођакона *Суботина* и позвао га, да се »покори« оном сулудом закључку саборског одбора. Јерођакон *Суботин* је митроносном љубитељу Ривјере одлучно изјавио, да се никако не ће и не сме покорити закључку саборског одбора, нити ће ишта издати врховном хаузмајстору од онога, што је он као економ примио по инвентару, тим мање, што он није од саборског одбора добио никакво писмено решење.

Немоћно радикалско беснило против дворског економа г. *Суботина*, коме је радикалски саборски одбор као заиста вредном и савесном човеку недавно подигао плату, тако је велико, да су се угојена господа чланови саборског одбора *одрекли лукулских ручкова* у патријарашком двору, где се уз шампањац и стару салаксију кадгод можда повела и »*цицелполка*, *тај*ч, па и *српско коло*«. Не ће љути рисови радикалски више „калуђерских ручкова", на којима су се осам месеци тако лепо товили и утовили у патријарашком двору. Наравно, сад ће цело Српство болно да завапи: Авај нама, пропадосмо! Не ће узор родољуби радикалски да ручају у патријарашком двору!

Као што се види, бедни радикалски »вождови« дају обилна материјала за шаљив лист.

Него и ово је интересантно.

Поражени исходом избора посланика у сред срца снаге своје, у Ср. Карловцима, радикали се као бесан коњ вијају на све стране, клеветају и лажу по „Застави", да је уживање, гледати их. Кога они ту све не нападају! А и нападнути и они, који читају те глупе радикалске клевете и лажи, слатко се смеју немоћном преметању смртоносно рањене *радикалске скорије*. Кад ова својим отровним репом не буде могла никога убости, убошће сама себе и онда ће лепо да *цркне*.

Радикалски „вождови" сада, после свог срамног пада, измишљају читаве легенде о том, за што су они на изборима тако срамно пропали. Они не могу да признају, да је *српски народ радикале као најгоре издајице цакнуо ногом*, него им је сада крив и Павле и Шавле. У измишљању тих легенада одликује се познати неотесани „*автономни Кинез*" и радикалски *вице војвода*, који се претворио у *дешектива*, па трага да дозна, ко је творац оне изборне доскочице, да су на дан избора у Ср. Карловцима осванули *плакати на мађарској тробојци* са овим натписом: «*Éljen Dr. Kraszojevics Gy., a dályakukoriczapárt jelöltje*». («Живео др. Ђ. Красојевић, кандидат даљско-кукурузарске странке»). Тај плакат је изазвао омирски смеј, а радикали су све пуцали од беснила. И сад кревељиви вице-војвода радикалски напада више особа због тога, па чак сме да *лаже* и то, е је уредник „Браника" дао тај плакат штампати у „Браниковој" штампарији! На што све не ће немоћни гнев радикалски навести њихове «вождове»!

Интересантно је, како „Застава" у данашњој регелуши ређа карловачке свештенике, који су гласали за дра *Николића-Подринскога*, те уз име свакога домеће понеку глупу, праву заставашку опаску, наравно посве лажну и неосновану. Али да видимо, какви су *они свештеници*, што су за радикале кортешовали и гласали. Ту вам је у првом реду онај *Милановић* из Саса, који је због својих чуда као још млад човек морао ићи у пензију, а који се као недостојни српски свештеник „прославио" тиме, што је у Загребу *с неким инђијским Швабама* био у извесној кући и онде му дизали мантију. Па ту вам је даље познати голубиначки *поп-Дамјан*, који се такође „прославио" оном *гробљанском афером*. Могли бисмо наређати још доста таквих радикалских свештеника, али доста је и овај par nobile fratrum.

Јаков Томић, кад зна, каква му је гарда, треба да ћути, јер треба бар сада да увиди, да „Заставине" лажи више не упаљују ни у радикалској маси. У тројединици радикалски трбушари већ могу уздисати за лепим данима аранхуеским, а скорије ће они ударити у ту тугованку и У Угарској.

А обер-опсенар онда може узети „пинкл" на „пукл" па натраг у Беч у чивутску редакцију. А цео српски народ у Тројединици и Угарској, ослобођен једног демона, довикнуће му весело:

— Сретан ти ајдац!

Политички преглед.

— **Угарски сабор.** У јучерашњој седници заступничке куће угарског сабора изјавио је хрватски делегат Фран *Сушило* на хрватском језику, да хрватске делегате у угарски сабор није довео ни ђаво, ни *Полоњи*, ни *Кошут*, него слободна воља хрватског и српског народа, која се при последњим изборима сјајно документовала и која ће увек бити кадра скинути са себе окове Ракодцаја и њему равних, који за овај мах владају у Хрватској. (*Прекјуче је наиме Сушилу довикнуо био један Кошутовац, да је хрватске делегате у угарски сабор довео или сам ђаво, или Полоњи, или Кошут. Ур. „Бр.*") *Полоњи* мисли, да би примена хрватско-српског тумача у угарском сабору била опасан прецеденат. О том би ваљало да реши регниколарна депутација. За време тридесетогодишње праксе никад није употребљаван хрватско-српски тумач те је излишан и сад. *Угрон* изјављује, да је тумач узет по његову предлогу, јер председник не сме отрпети изразе, противне уставу, те му је контроле ради тумач управо потребан. Председник *Јуст* вели, да се тумач не употребљава у интересу хрватских делегата, него у интересу самог сабора, јер председник може саветовања руководити само тако, кад зна, шта се говори.

— **Резултат избора у Чешкој.** У свему су до сада изабрани од *чешке* стране: 42 аграрца, 1 самост. аграрац, 53 младочеха, 2 сам. младочеха, 5 чешких радикала, 4 старочеха, 1 реалиста, 1 национални социјалиста, 1 од чешке катол. пучке странке. Од *немачке* стране: 14 радикала, 13 аграраца, 1 слоб. националац, 8 од пучке странке, 4 шенереровца, 4 самост. националца и 1 дивљак. По-

---

ЛИСТАК.

ОПКЛАДА.

На Каприма се сви зачудили, кад се Стефано Пипетоне опкладио, да ће пливати око острва и пливајући свирати у мандолину и певати уз њу љубавне песме.

И оседели људи и стари рибари су казали, да је то лудило. Али то није могло одвратити Пипетона од његове намере. Острвљани, а и они, који су дошли, да проведу лето на острву, јако су се интересовали за ту опкладу.

Становници острва јако су волели младога Пипетона, као и свакога из њихова племена; па и поносили се њиме. А и кладили се међу собом, да ће Пипетоне победити. Само неколико старих рибара су тресли сумњајући главом и говорили су, да у ту целу ствар не верују, јер су видели, како Пипетоне плива. Ма да је он додуше добар пливач, ипак не верују у његов успех.

У то пак није нико сумњао, да Пипетоне није до ушију заљубљен у лепу Розину Баронеову, која је била вереница једног берсаљерског официра.

Сви људи на острву Каприма су били узрујани и једва су чекали, да дође дан, када ће Пипетоне пливати и пливајући свирати и певати.

Тога дана пак заузео је свет сва виднија места, одакле се лепо могло видети, како ће пливати Пипетоне.

Освануо је красан дан. Сунце је обојадисало целу пучину и сваковрсним бојама је обасуло морске таласе.

Ваздух је био свеж, чист, тако да се Паузилипови летниковци и напуљске куће виделе с висова. На острву се осећао мирис ружа и човека је нешто подсећало на љубав, на љубав блажену, сретну.

Само се најлепшим песничким епитетима може говорити о смелој опклади младога Пипетона. Међутим је Розина Баронеова седела са својим вереником на тераси и с узбуђењем је очекивала час, кад ће угледати младога пливача. Одједанпут се зачује мандолина. Пипетоне се појави и скочи с мандолином у воду. Радознаоци су пришли још ближе обали, да што боље виде пливача. Пипетоне се појави на површини, високо држећи мандолину, па се стане љуљушкати на валима, певајући љубавне песме.

Гледаоци су се чудили, а неки стари делија, који није знао о томе ништа и само изашао био на обалу, да ужива у дивном крају и да се надише чиста ваздуха, убезекнуто га је посматрао. Личио му је на сирену, која величанствено плива по морским таласима. Под ведрим, плавим небом пливао је млади пливач, свирајући у мандолину и уз њу певајући љубавне песме.

Пред вилом Розине Баронесве светина је силно тапшала младоме пливачу.

— Живео! — кликне и сам вереник Розине Баронеове. Добиће опкладу!

И у том тренутку осети, да се рука његове веренице тргла.

— Да! — рече она узбуђено. — Мадона ће му помоћи! Целу ноћ сам се молила Богу за њега!

И што је он ближе долазио, тим га је пажљивије посматрала, док најзад није ни скидала очију с њега, а из дубине њене душе су учестали уздисаји, којима се она у место молитве молила Мадони.

Међутим је Пипетоне, на којем се није могао опазити никакав траг заморености, почео наново пливати; мандолину је метнуо на раме, и тако је клизио по морским таласима а после је опет узео мандолину па је опет свирао.

Па и море је било доста мирно, само што су се сунчани зраци играли са малим морским валима, а на површини је пливао лабуд, који пева и којег с пажњом прати толики свет.

Розина Баронеова је више пута чула речи: љубав, немилост, смрт и опет смрт. И опет је пребледела, јер се у њој побудила помисао, да ће се Пипетоне утопити. Затим још јаче стегне руку свога вереника, који јој рече, да не очајава, јер ће Пипетоне свакако добити опкладу. Рекао јој је затим, да је то њему само нека забава и да се он тако игра у води, као риба.

Поред свег тога је његова вереница очајавала.

После кратка времена стигне пливач и спрам њене терасе. Када је већ био тако близу, да му је глас могла већ сасвим јасно чути, легне на таласе, узме мандолину па засвира а уз то и запева љубавне песме. Још никада није нико у овај инструменат свирао тако лепо, још никада није певач певао тако звонко, гласом, чија туга се чује до неба. Свакоме се, који га је год чуо, појавила суза у оку, свакоме је обузела срце нега туга, уздисао је, плакао је, јер Пипетоне је певао и свирао с осећајем, тако, да се и камено срце морало разнежити.

Али после песме Пипетоне баци далеко мандолину, усправи се међу таласима, викне последње „С Богом остај!" према Баронеовој тераси и затим га нестаде под водом.

Свет се почео узнемиравати. Странци су мислили, да се он само титра и да ће се мало даље појавити на површини, али његови су земљаци одмах познали по његовим покретима и по песмама, да је ово љубавна драма, те су говорили:

— Кукавни Пипетоне! Сам је себи дошао главе.

Па сви погледаше на терасу Розине Баронеове, где је Розина, бледа као смрт, пала у наручје своме заручнику.

У Новом Саду фебруара 1908.

Превео: **Миличин.**

требно је 6 ужих избора и 2 накнадна.

— **Руска влада о балканским железницама.** Руска влада управила је својим представницима у иноземству *брзојавну окружницу о изградњи железница на Балканском Полуострву.* У окружници истиче се, да је *бечки кабинет*, кад је руску владу информирао о свом плану железнице између босанске границе и Митровице, изјавио, да у том нацрту иде искључиво само за економским целима и за олакшањем свеза на Балканском Полуострву. Будући је Русија у свако доба најживљим интересом пратила економски развитак држава и народа на Балкану, то држи, да би *изградња железница, које би разне делове Балканског Полуострва међусобно спојиле и прибавиле им слободан приступ ближим морима, довела до мирног развитка тих предела.* Руска влада, која не иде за никаковим личним целима или пробитцима, уздржавала се је вазда, а уздржаваће се и од сада, да за властити рачун тражи железничких концесија на Балканском Полуострву. Руска је влада вазда *спремна подупирати сваку железничку основу, која је кадра да послужи горе означеној сврси.* Будући је *српска влада* од царске владе затражила потпору за једну пругу, издана је руском амбасадору у Цариграду заповест, *да ту основу код Порте подупире.* У уверењу, да ће бити лако, разне интересе на практичном подручју координирати и међусобно довести у склад, то ће петроградски кабинет и другим железничким основама, које ће предложити разне балканске државе, уз повољно просуђивање пружити *исту дипломатску потпору.* На крају изриче руска влада наду, да ће се велесиле споразумети са њеним становиштем и пружити потпору свим корацима, што ће их Русија у горњем смислу подузети у Цариграду.

ДОПИСИ.

Баваниште, 16. фебруара 1908. (*Сретенска забава.*) Након подужег одмора приредило је баванишко српско црквено певачко друштво на Сретеније, 2. фебруара т. г., забаву с игранком. Програм ове забаве, који се састајао из седам одабраних тачака, изведен је, по општем мишљењу, добро. Исто тако и весеље, које је дубоко у ноћ трајало. Није ми намера, да ток ове забаве подвргнем каквој строгој критици, јер нисам за то позван. Не, него сам намерио, да само у најглавнијим цртама окарактеришем добру вољу и труд чланова и чланица нашег певачког друштва, који се посред својих приватних брига и свакидашњег уморног рада и за песму одушевљавају, како би тиме пријатно уживање створили својој публици и ударили чврст темељ напретку и бољој будућности. Па поред свег тога ова забава није испала онако, како би друштво, као награду и признање за свој неуморни труд, заслужило. Па шта је томе узрок? Када се наиме помисли, да наше певачко друштво нема, осим своје управе, никог, који би се својим иоле родољубивим трудом и заузимањем постарао за његов напредак, онда свакако није чудо, ако се тврди, да је наше певачко друштво и његова забава најзапуштенији део народне свести. Испитивање главних узрока тој појави, која је за нас све пре него радосна, не спада овамо. Али нека ми је дозвољено узгред споменути, да те узроке у првом реду треба тражити у нашој несретној апатији и недовољном интересовању наше јавности за музичку уметност у опште. Дакле ова је забава слабо била посећена. Тим нашим поступањем нећемо и не можемо да унапредимо певачко друштво, шта више, шкодићемо његовој будућности у потпуном смислу речи. Као што је познато, оно нема ни завештаја ни икаква фонда, него је упућено једино на чисте приходе својих забава. Зато као свесни људи треба за дужност да сматрамо, да тако племениту, тако узвишену ствар што јаче и ревносније потпомажемо, па ће нам певачко друштво, та једина просветна установа, у будуће боље напредовати. **К. Б.**

Вести из места и из народа.

Нови Сад, 23. фебруара 1908.

— **Промоција.** У Инзбруку је на овдашњем свеучилишту прекјуче на част доктора медицине промовисан г. Светозар *Гргин*, родом из Идвора у Банату, сестрић чувеног српског научника проф. Михаила *Пупина.* Млади доктор је гимназијске науке свршио у српској великој гимназији у Новом Саду, где је матурирао крајем школске године 1897./8. Честитамо новоме доктору и желимо му успеха у раду на бољитку човечанства.

— **Сахрана и опорука Симе Матавуља.** Прекјуче после подне су уз огромно учешће београдскога грађанства сахрањени смртни остатци српскога књижевника Симе *Матавуља*, и то по покојниковој изречној жељи на најскромнији начин. Тело је опојано у саборној цркви, у коју су ковчег унели чланови Српске Краљевске Академије. На пратњи је осим Академије заступљено било Српско Књижевно Друштво, Српска Књижевна Задруга и Краљевско Српско Народно Позориште. Покојник је у својој опоруци, сачињеној 21. августа 1906. у Рибњаку крај Дунава, изреком наредио, да се не штампају посмртне објаве, да опело изврши само један свештеник, да не буде никаква говора, ни венаца, ни цвећа, осим стручка од удовице, а гроб да буде проста хумка без плоче и ограде а са обичном крстачом. Сва своја књижевна дела и своје рукописе оставио је покојник својој удовици у својину.

— **Сентомашко ратарско певачко друштво »Зора«** приредило је — како нам јављају из *Сентомаша* — у прошлу недељу 17. фебр. 1908. забаву са игранком и дилетантском представом: »*Сеоска лола*«, од које је чист приход био намењен оснивању његова друштвеног фонда.

У ступцима »Браника« је већ више пута било говора о овом певачком друштву и увек се дотични дописници врло лепо изражавали о делању чланова тог друштва. Па и овом приликом морам и сам то исто поновити, да су се својски и великом вољом латили, да им и ова забава добро испадне. И испада је лепо, да се боље — тако рећи — ни очекивати не може. Чланови су своје улоге у »Сеоској лоли« извели на опште задовољство присутне публике, што се види и из тога, да их је у два-три маха бурним тапшањем и одобравањем изазвала. Па тако, драга Србадијо и Српкињице, останите само и на даље! Нека вас у вашем лепом смеру ни даље не буне ни најмање *разне клевете* и *сокачке лажи подлих и на хоризонту још заосталих по гдекојих родокаља*, због којих сте — како знам — у 38. броју „Браника“ и изјаву морали дати. Знајте, да су то *изроди српскога народа*, којима све оно, што напретку води, не иде у вољу, па зато се увек и лаћају тако подлих и ниских средстава, не би ли Вас тиме у вашем напредноме раду какогод препречити могли. Слушајте и на даље вашега вреднога и заиста похвале достојнога коровођу г. *Миладина Ј. Тушорова*, овд. срп. нар. учитеља, јер врло много имате захвалити њему, што вас је тако лепом чему научио.

Желећи вам и у даљем вашем раду много истрајности и још више напретка, поздрављам Вас и кличем вам из свег срца: Живели! *Србобранац.*

— **Српско црквено певачко друштво у Ковину** приређује у недељу 24. фебруара (8. марта) 1908., у просторијама „Хотел Централа“ (Српске Читаонице) прву велику народну забаву с игранком под управом свога коровође г. Душана *Шамбека.* Распоред: 1. »*Шшо ћушиш*« од Д. Јенка — мушки лик. 2. „*Српкиња*“ од И. Бајића — мешовити лик. 3. „*Основе наших земљорадничких задруга.*“ Предавање г. др. *Милана Божеског.* 4. „*Чујеш, душо*“ од Ст. Бињичког — мушки лик. 5. „*Српске народне песме*“ свира друштвени тамбурашки збор. 6. »*Једна шала*«, приказује г. Сава *Васиљевић.* 7. »*Данум*« из »VIII. Руковети« од Ст. Мокрањца — мешовити лик. 8. »*Молитва под звездама*« од Бетовена — мушки лик. 9. »*П. Руковет*« од Ст. Мокрањца — мешовити лик. Играће се српске народне игре.

Новости са стране.

— **Усов.** Из Липтов-Сенмиклуша јављају, да је у Дубра-долини усов (лавина) затрпао дванаест дрвосеча. Осам их је остало мртвих а шесторица су озлеђени.

— **Пожар у школи.** Из Кливленда у Енглеској јављају, да је у једној школи у Кулингу избила ватра, којој је на жртву пало сто четрдесет и шесторо деце, већином од немачких родитеља. У паници, која је била настала, многа су деца пропала и у бегству кроз дим и ватру.

НОВИЈЕ.

Хаг, 22. фебруара. Нови кабинет је повукао од прошле владе поднесени законски предлог о ревизији устава.

Будимпешта, 22. фебруара. *Раух* и *Црниковић* су стигли овамо и саветовали су се с мађарским министрима. Претресало се питање, да ли да се хрватско-словенски сабор *одгоди* до октобра.

Лондон, 22. фебруара. Лист „Тајмс“ доноси сензационалну вест, да је немачки цар *Виљем* писао лорду енглеског адмиралитета *Твидмусу* (Tweedmuth) писмо, у ком покушава, да на енглеског министра утиче, како би енглеска маринска политика ишла у корист Немачкој. У свези с тим «Тајмс« жестоко напада цара Виљема.

ТЕЛЕГРАМИ
уредништву „БРАНИКА“.

Стање у Хрватској и Славонији.

— »Стари курс« остаје. — Раух — комесар. — Претња с одгодом сабора. — „Велико-српски“ баук. —

Будимпешта, 23. фебруара. Угарски министарски савет је решио, да курс у Хрватској остане стари. „Бан“ ће 12. марта доћи у земаљски сабор као краљевски комесар и прочитаће краљев отпис, који садржава програм саборског рада. Онда ће од српско-хрватске коалиције зависити, какво ће се стање створити. Ако буде потребна одгода сабора, онда ће стање без сабора врло дуго трајати.

Влада ће најстрожије поступити против „**велико-српске агитације**“, која се у Хрватској на најопаснији начин шири, па је захватила и Босну. (Стара, отрцана денунцијација, управљена из Беча и Пеште против српске самосталне странке! Шта на ово веле заставашки крвници? — Ур. »Бр.«)

»Тајмс« против цара Виљема.

Лондон, 23. фебруара. Лорд Твидмус, министар ратне марине, изјавио је, да је писмо, које му је писао немачки цар Виљем II., чисто приватне природе и да не говори о британској флоти.

Берлин, 23. фебруара. »Тајмсово« саопштење о писму немачког цара лорду Твидмусу овдашњи листови сматрају као надување невина поступка.

Разно.

Ново ратно оружје. После прве конференције о миру дошао је руско-јапански рат, а друга је изазвала грозничаво наоружање у свима државама. Тако је и кнежевина Монако повећала своју војску, која се састоји од 12 официра и 6 војника, за три момка. За нове пушке и топове није се још одлучила. Зато ничу у другим државама изумеци новога ратног оружја као печурке после кише. Најсавршенију убилачку справу изумео је у последње време мајор инђијске војске *Фицерлад* и тражи за тај изуметак ситницу од 6 милијона. Надмаша досадашње справе тиме, што избаци за минут 450 метака. Кад би сваки метак погодио, убио би господин мајор за један час 27.000 људи. Г. мајор много се уздао у своју митраљезу, али радост његова не потраја дуго. Док се господин мајор канио, да у разним државама изврши огледе са својом митраљезом, опробало је већ француско војно министарство другу, савршенију, и уводи је у војску. Из ове избаци се за минут 650 метака, а што је најважније, не загреје се она изнад 65 степена. То је успех, којим се до сада није могла похвалити модерна техника, јер се цев за 15 минута тако усијала, да је топлота њена достигла 200 степена, услед чега је митраљеза постала за дуже време неупотребљивом. Осим тога допушта ново оружје паљбу у свима правцима и његова справа за пуњење сасвим је проста и јака. За послугу довољна су два момка. Кад би дакле само три процента метака погодило, могло би се за један час учинити 1170 војника неподобнима за даљи бој. Ратно бродовље може се похвалити знатним успехом. Најновији торпедоборац »Тартар« достигао је за време огледа у адмиралитету у Маплину брзину од 34.857 миља за час; на путу пак из Маплина у Сутемптон превалио је за један час 35'952 миље или 66'6 километара. При торпедову нападају на ратни брод толика брзина од велика је значаја: јер га торпедњача може напасти пре но што он успе да је уништи својим брзометним топовима. Ако се узме на ум, да модерна оклопњача стоји данас од прилике 50 милијона круна, и да је у извесним приликама може уништити мала торпедњача, мора се човек чудити, зашто се владе труде, да сагради тако џиновске бродове, наваљујући на становништво толико тешке намете. Један ваљан изуметак у области торпеда могао би врло лако учинити све оклопњаче непотребнима и хиљаде милијона остале би сахрањене у староме гвожђу. А такав је изуметак већ на путу, ако се потврде гласови о успешним огледима с торпедима, којима се може управљати из даљине електричном струјом.

— **Приходи енглеских чиновника.** У Енглеској скоро сви чиновници високог степена добијају трошкове за репрезентацију, слободан стан, доплатак за домазлук, бесплатну железничку карту и т. д. Министри добијају 5000 фунти стерлинга (120.000 Круна), али то није највећа плата. Лорд велики канцелар вуче 240.000 К, врховни државни одветник 180.000 К плате и више разних доплатака. Поткраљ сиромашне Ирске има 480.000 К годишње плате од оних потура подјармљеног народа, ирски лорд-канцелар 192.000, врховни државни одветник 120.000 К. Ни гувернери насеобина не могу се тужити. Гувернер сједињених аустралијских насеобина добија 240.000 К, исто толико гувернери Канаде, Њу-Фаундленда и Трансвала. Сравнивши с овима, чиновници краљевског двора »јадно« су наплаћени. Лорд-коморник има „само“ 48.000 К, врховни пехарник исто толико, но лорд-маршал већ има 60.000 К, а лорд-хазнадар се мора да задовољи са тричавих 24.000 Круна. Ваља знати, да та господа имају и велик приватни иметак, тако, да нису спали на то мало новца. Но највећу плату на свету, која даје право на мировину, вуче индијски поткраљ *ерл* оф *Минто*: 1,200.000 К годишње. Но ово не само да не залеже за све његове трошкове, него много надоплаћује од свог грдног иметка, како би се могао такмачити у раскошном држању двора са пребогатим индијским махарџама.

Јаван рачун
сентомашке грађанске певачке дружине „Зоре“.

Грађанска певачка дружина „Зора“ у Сентомашу приредила је ове године две забаве. На првој забави на други дан Божића, примљено је свега: **484 Кр. 10. пот.** Издавање је било ово: Препис позоришног комада „Јабука.“ 20 К. Препис нота за исти комад 9 К. Електрично осветљење 40 К. За сиротињски фонд 2 К. Коровођи из Земуна за суделовање 50 К. За музику 40 К. За угаљ код машине 30 К. Г. коровођи за укоп, а морала се одржати проба, 4 К. Г. М. Продановићу за платно (завеса) 18 К. За штампање позивница 24 К. Три собе за гардеробу 7 К. За послугу дасака

за подијум 20 К. Полицајима за одржање реда 6 К. Кочијашу за отпремање ствари 1 К. За канап, ексере и свеће 2 К. 2 пот. За дозволу за одржање забаве 8 К. За П. рату отплате за хармонијум 160 К. Укупан издатак: **484 К. 10 пот.** Од друге пак забаве, одржане 17. фебруара о. г., примљено је свега: **239 К. 10 пот.** Издавање је било ово: За књиге „Сеоска Лола“ 20 К. 60 пот. Телеграми и писма 3 К. 19 пот. Ексери, канап, свеће и друго 7 К. 19 пот. Костим за „Сеоског лолу“ 5 К. За дозволу и сиротињски фонд 8 К. За позивнице 16 К. За музику 60 К. Платно за кућу 8 К. 06 пот. Коровођи суделовачу 10 К. За осветлење 20 К. За дворану 10 К. За собе 8 К. За дрва 2 К. Занатлијама за прављење позорнице 8 К. Укупан издатак: 186 К. 04 пот. Кад се одузме издатак од примања, остаје чиста прихода **53 К. 06 пот.** Осим овог чистог прихода, има ова дружина хармонијум у вредности од **340 К.** То је благајна грађанске певачке дружине „Зоре“ а сав рачун, са признаницама може се видети код благајника Душана Милинова. Дакле, сасвим је измишљена лаж, створена на простој зависти и злоби, да је сав приход од забава припао нашем коровођи. Баш на против, тима смутљивцима, који не могу да замисле, да се племенит рад може вршити без икакве награде, одговарамо, да наш коровођа нема апсолутно ни *пребијене паре* за свој труд. А оном непознатом анонимном дописнику, с којим раде на тако гадну занату више њих, довикујемо, да је човек најординарније врсте, човек без трунка поштења и морала. Ако тога има, нека изађе с именом на среду, па ће меродавно место суд изрећи, где је истина.

Сентомаш, 4. марта 1908. године.

Чланови грађанске певачке дружине „Зоре.“

ИЗЈАВА.

Јучерашња „Застава“ са *злом намером* доноси *подвалу*, да се код мене у очи избора чували мађарски плакати против посланичког кандидата г. *дра Ђорђа Красојевића*. Ову подвалу, која нема никакве везе са мојом личношћу, доводим у везу са *најновијим поступком Саборског Одбора* против мога положаја као дворског економа, поводом којега сам уложио уток на угарско министарство.

У Карловцима, 6./III. 1908.

Методије Суботин,
патријарашки економ.

Поштованим претплатницима.

Крајем фебруара по ст. кал. навршиће се два месеца у I. четврти, а још доста има претплатника, који нису послали претплату за ову четврт. Ми ћемо им послати само још неколико бројева до 1. марта по ст. а затим ћемо обуставити шиљање листа и задужићемо сваког таког претплатника са К 5·40. Овом приликом молимо и оне дужнике, који нам за IV. а неки чак и за III. четврт прошле год. дугују, да свој дуг чим пре подмире, јер ми смо им с тога слали без прекидања лист, што смо их у сваком погледу држали за исправне људе.

Администрација „Бранике“.

Управник: **Др. Мих. Полит-Десанчић.**
Одговорни уредник **Јанко Перић**

ОГЛАСИ.

Мануфактурне
ШТЕЛАЖЕ
са тезгама у добром стању **има на продају** у Ст. Бечеју.
Упитати код
СЛАВКА МИЛОШЕВИЋА
118 1-3 трговца у Ст. Бечеју.

ОБОР
ЗА ИЗДАВАЊЕ.
И цео и поједине штале на годину дана и више **издаје одмах**:
116 1-2 **Даринка П. Павловић.**
У НОВОМ САДУ.

ПРВА КРОЈАЧКА РАДЊА
у НОВ. САДУ,
Ћурчинска улица бр. 16.
Част ми је пошт. г. г. до знања ставити, да се у мојој радњи налази богат избор модерних енглеских и других штофова и да одела зготављам по најновијем кроју, а по умереној цени. Послуга тачна и солидна. Ако је потребно, и за 24 сата извршујем поруџбину мушког одела. С поштовањем
Андрија Балашић
119 1- 24 кројач.

Српско Братство
једина је задруга, која поред исплаћивања посмртнине од 1.000 или 2.000 круна води бригу и о сирочади. Срби родитељи, ма које вјере, будите што прије редовни чланови! А имућни се Срби моле, да буду пријатељи српске сирочади, па да се упишу за добротворе (који само једном плате 100 круна) или за подупираче (који сваке године плаћају по 6 круна.) — Уписе прима Управа (Zagreb, Ilica br. 7.) а и повјереници, гдје их има. 117 1-30

РУЖЕ
КАРАНФИЛИ
Руже са високим стаблом са двогодишњим крунама, десет комада 12 до 16 круна.
Руже са високим стаблом са трогодишњим крунама, само старије и најновије врсте, десет комада 20 круна.
Ниске руже од две године, десет комада 6 до 8 круна.
Американски крупни каранфили од једне године са јаким цветом, пет комада 10 круна.
Царски каранфили, који увек цвату, десет комада 5 до 10 круна.
Јемчим. да ће се сигурно примити и обилно цветати.
Разашиљање франко с поузећем у свако место.
Илустрован каталог бесплатно.
Т. КРАУС
извозни баштован. Feketehalom
(Zeiden) код Брашове, Угарска.
114 (1—5)

Стечај.

Овим се расписује стечај ради попуњења места купалишне музике на купатилу Русанди у Меленцима а за овогодишњу сезону од 1. (14.) маја до 1. (14.) септембра 1908. год.

Установљена плата музике чини 2000 круна.

Купалишна музика мора се састојати из седам чланова и то: Виолин-примо 2. — Виолин секундо 2. — чело 1. — Цимбала 1. — Бегеш 1. — Сви чланови морају бити нотални.

Дневно званичење установљено је са 5 часова по нарочитом распореду управе.

Позивају се сви капелници, који желе ово место получити, да своје исправно инструисане молбе, са сведоџбом о способности, или препоручном изјавом најдуже до 1. (14.) марта 1908. год. потписаном председништву припослати не пропусте, иначе касније приспеле молбе неће се узимати у обзир.

Из седнице м. црк. одбора као управе купатила Русанде, држане у Меленцима дана 17. (31.) јануара 1908. 111 1—2

КАМЕНКО ПИПЕРСКИ деловођа. ГЕНА ПЕТРОВИЋ председник.

5891./Kig. 1908.

HIRDETMÉNY.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa ezennel közhirré teszi, hogy f. évi márczius hó 22-ik napjának d. e. 10 órakor az Epres utczai bika istállóban három tenyész bika fog nyilvános árverésen eládatni. A vételár a helyszinen az árveréssel mégbizottak kezéhez készpénzben lefizetendő.

Ujvidék szab. kir. város tanácsának 1908. évi márczius hó 4-ik napján tartott üléséből.

120 1-1 *Szalay Lajos* s. k.
kir. tanácsos, polgármester.

Бр. 2267/1908. 105 1-2

Објава
темишварског вашара.

Овогодишњи темишварски св. Јосифов
ЗЕМАЉСКИ ВАШАР
одржаће се од 19. до закључно 23. марта т. г. по нов. кал.

Дозвољено је дотеривање сваковрсних животиња на земаљски вашар, почевши од четвртка 19. марта у 5 сати ујутро.

Темишвар, 18. фебруара 1908.

Од варошке вел. капетаније.

Мађарски проналазак!

Поклич публици, која телефонира!

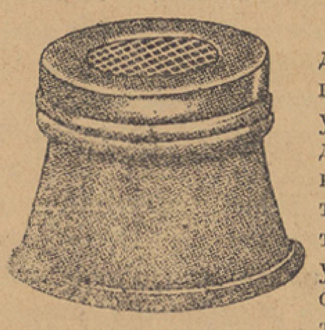

Слика I.
Цена по комаду 2 круне.

Стотинама хиљада људи годишње гине у Угарској услед тога, што удишу болесне бациле, а од тих стотина хиљада по статистичком исказу умире њих осамдесет хиљада само од туберкулозе, па отуд онај оправдани страх од удисања љутих бацила, који свагда обузима највећи део оне публике, што телефонира, кад та публика употреби телефон, који употребљавају и други разни људи. Тај се страх може отклонити тим, што се набави

хигијенска телефонска шкољка од гуме, т. зв „антисептикум“,

коју су препоручивали многи одлични лечници, коју човек увек уза се може носити а која има импрегниран уметак. Кад се употреби тај антисептикум, онда је искључена свака инфекција. С тога се сваком, било то мушко било женско, ко употребљава телефон а и осталима, може препоручити, да набави себи то практично и јефтино и сигурно заштитно средство, које, кад се склопи, не заузима више простора, него џепни сахат. Може се добити преко свију трговина, које тргују робом од гуме, оптичком, галантеријском и папирном робом, или код проналазача **Евгена Бечкеа, Будимпешта, VI., Ó-utcza 3.** по **2 и 3 круне.**

Поруке из провинције поузећем или уз претходну пошиљку цене са 65 потура поштанског порта. Код поруџбина из провинције молимо, да се наведе и промерна мера микрофон-точиру у сантиметрима. 112 2—5

Патенти пријављени у културним државама.
Проспекти франко и бесплатно.

ШТАМПАРИЈА
ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА „БРАНИКА“
У НОВОМ САДУ
Дунавска улица број 36.
У кући гђе Анке Пајевићке.

Штампарија је снабдевена са најбољим брзотисцима које креће ГАС-МОТОР; најмодернијим словима, орнаментима и украсима.

Препоручује се т. н. публици како из места тако и са стране за израду сваковрсних штампарских послова, као:
ДЕОНИЦА, ДИПЛОМА,
позива на беседе и забаве,
разних трговачких тисканица,
ДЕЛА,
брошира, часописа,
заручница, посетница,
ЈЕЛОВНИКА,
посмртних објава
и т. д.

Нарочито се препоручујемо сл. новчаним заводима за израду
ПОСЛОВНИХ КЊИГА
сваке врсте.

Препоручујемо се славним црквено-школским општинама за израду
домовних, крштених
и посмртних
ПРОТОКОЛА,
годишњих
ПРОРАЧУНА
и т. д.
Све ове послове израђујемо брзо, тачно и чисто.

Сваку поруџбину смо у стању у духу данашње најмодернije технике извести.
ЦЕНА УМЕРЕНА,
ИЗРАДА СОЛИДНА И ЧИСТА.

По жељи наших пошт. поручиоца, израђујемо нарочито **разне позивнице** и остале поруџбе и са основом **(Tondruck)** прецизно и чисто.

С поштовањем **ШТАМПАРИЈА ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА „БРАНИКА“.**

ДОЛАЗИ ДОДАТАК

Дајем на знање, да сам у Новом Саду, грчко школска улица број 7. (görög iskola utcza 7.) **отворио**

МЕРНИЧКУ

КАНЦЕЛАРИЈУ.

Примам сваковрсне мерничке послове и подузећа; израђујем сваковрсне планове и нацрте.

ПАЈА НИНКОВ

109 2—3 ИНЖИЊЕР.

БРАЋА ВАГНЕР

Нови Сад.

Основана 1866. год. Телефон број 105

Богато сортирана трговина

делиматеса и спецерија.

Стовариште, домаћих и иноземских вина.

Праве сремске шљивовице.

Поруџбине из места, достављају се бесплатно у кућу, а са стране, уз франко паковање и брзу 661 50-52 и брижљиву пошиљку.

Брза и кулантна послуга. Цене јефтине.

Казани за пециво ракије

најновије

и најсавршеније конструкције

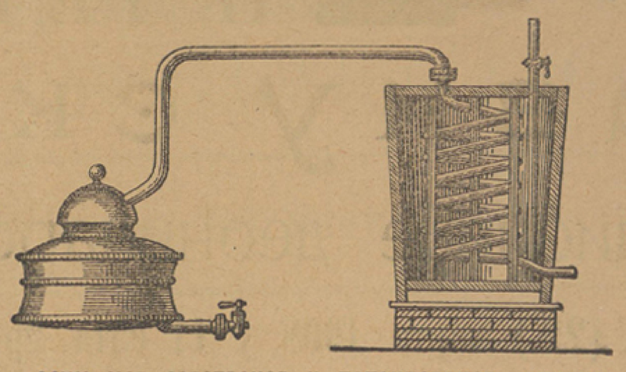

осим мог сопственог и патентованог системе ракински казана, правим а имадем и увек на стоваришту сваке друге врсте које најтоплије препоручујем свима произвађачима ракије, цене су солидне, утврђене и умерене. Осим ракијских казана у мојој радионици израђујем и практичне **прскалице** противу **пероноспоре** по сопственом систему, а имадем их свагда готових на стоваришту да могу одмах и на већу количину продавати. Поред тога имам увек на стоваришту велик избор сваковрсног кућевног бакарног посуђа сопствене израде по најумеренијој цени. **Илустроване ценовнике** шаљем на захтев сваком бесплатно.

МИЛАН Т. ЈОВАНОВИЋ, казанџија

621 13—52 У НОВОМ САДУ

Адреса Ujvidék Lázár-utca 4. ћошак

ЛИБМАН

и

ТОТОВИЋ

Нови Сад

Житна пијаца бр. 1. и Ђурчијска ул. бр. 37. Телефон бр. 159.

ФАРБАРА

Велико **стоваришће** гипса, цемента, фирнајза, лакова, туткала, пемзле, паркет-пасте и разног материјала по врло умереној цени.

Брза и солидна послуга.

624 23-52

Салватор ПИВО

у бившој

Хуковој радњи за кратко време

као и друга

ИЗВРСНА ПИВА

може се увек свеже добити код

ЈОВАНА КОПОЛОВИЋА

гостионичара у Новом Саду.

80 7—10

Босна Маглај.

Има једна шума на продају од 100 јутара, из које се може истерати до 3000 хвати букових дрва. Поред шуме има жељезничка пруга и тече Босна река све згодно за извоз дрва. На станици Маглајској има сложено 150 хвати букових дрва. Све то са шумом заједно кошта 12.000 круна. Ко има вољу да купи нека се обрати на администрацију „Браника“. 97 2—4

Стално стовариште бонбона и колачића творнице Српског Трговачког Удружења д. д. Нови Сад.

Најновија српска трговина шпецераја и деликатеса на велико и мало

ПЕТРОВИЋ и ПОПОВИЋ

у Новом Саду „Код Црног Псета“

пређе Flesch & Vermes

ћошак главне и хлебарске улице.

Препоручује своје богато стовариште у шећеру, кави, банатском брашну, француском зејтину, пиринци, ситном и крупном грожђу, бираном бадему, свежим сардинијама и другим рибама. **Велико стовариште у поморанџама, мандаринама и лимуновима.** — Свагда **свежа путера за теј** са спахилука у Чакову. Најбоље врсте **вина** бела и црна, праве **сремске манастирске шљивовице,** најјевтинијих пољских ликера, мађарског и француског коњака, рума, чаа и остале робе **по ванредно јевтиној цени.** 506 23-100

Под нашим надзором тачна послуга и најумеренија цена.

Роба свагда свежа из првих извора.

Издав. књижарница **А. Пајевића** (С. Ф. Огњановића)

у Новом Саду. 72 8—10

Изишла је нова музикалија у нашој накладі од

Исе Бајића: СРПКИЊА.

Игра у духу српских игара за гласовир и певачка друштва. II. издање. Цена је 1 Круна.

Ко пошаље новац унапред добија франко.

Препоручујемо јединствену књигу у српској литератури од

проф. Г. Барусковића:

ЛАТИНСКЕ СЕНТЕНЦИЈЕ,

пословице и цитати. К 1·50 франко.

Критика је о овој књизи најповољнији суд изрекла.

ПРОПИСЕВИ.

На глаткој белој врло финој хартији. На корицама отштампан текст Дра Миладина Свињаревића „О сушици.“ Препоручени од сл. епарх. школског одбора бачког.

Број 1. за I. и II. разред | Број 3. за III. и IV. разр.
Број 2. за III. разред | Број 4. Диктандо.

Цена је по комаду 4 филера.

Препродавцима највећи попуст. — Пробитачност је код ових прописева и то, што перо не запиње при писању.

Најбоље врсте плава камена, фарбе за жито (Dupuy-Samenbeize).

НАЈФИНИЈА

зејтина, пиринца, јефтине кафе, ситна и крупна грожђа, бираних бадема и лешњика.

МИНХЕНСКО

шпатен пиво у флашама.

Највећи избор минералне свеже воде.

Разне сорти сирева.

Фришких сардина и других разних РИБА.

ДЕЛИКАТЕСА И ШПЕЦЕРАЈА ТРГОВИНА

Љ. СТЕФАНОВИЋ СИН, НОВИ САД

Основана 1866 Главна улица бр. 27.

Телефон бр. 76.

Разна калифорнијска ВОЋА

Праве манастирске ШЉИВОВИЦЕ.

Грчка лековита вина: **Mavrodaphne, Cypro, Ahaier, Malvasier.**

Сваки дан свежа путера за теј, са спахилука надвојводе Албрехта.

Најбоље врсте ВИНА бела и црна у боцама по ванредно јефтиној цени.

698 (7--52)

Под својим надзором, тачна послуга и најумеренија цена.

Трговина шпецераја и деликатеса

Оскара Циглера

(пређе Драгут. Ненадовића)

у Новом Саду, *Ђурчијска ул. 10.*

препоручује своју најбољу **свежу робу,** као: **минералне воде, вина** и **пива** у флашама, **шунке, масла, (путера), разна сира, саламе, сардине** и друге робе, **најфинијег зејтина, пиринца, аве, шећера, теја, рума,** ситна и, крупна **грожђа, лимунове,** поморанџе изврсна брашна торжанског млина. Исто тако препоручује **најбољу врсту ПЛАВА КАМЕНА,** фарбе за жито ((Dupuy-Samenbitze).

Послуга под личним надзором, солидна, брза и тачна са умереним 453 45—52 ценама.

СПЕЦИАЛИТЕТ

У БЛУЗАМА и ЖИПОНИМА

85 3—3

у помодној трговини

Карла КРОНА Син

НОВИ САД

код златног јелена.

ПОЗИВ.

Г. г. деоничари овим се учтиво позивају на

II. РЕДОВНУ

главну скупштину

Српске Штедионице деоничарског друштва у Новом Саду,

која ће се одржати у недељу 9. (22.) марта 1908. у 11 сати пре подне у згради (IV. разреду) српске више девојачке школе.

ДНЕВНИ РЕД:

1. Оверење присутних чланова.
2. Извештај управе о друштвеном пословању и поднашање билан-ције о закључним рачунима за 1907. годину.
3. Извештај надзорног одбора.
4. Одобрење биланције и решавање о давању разрешнице управи и надзорном одбору.
5. Предлог управе о подели постигнутог чистог добитка.
6. Избор 3 чана управе.
7. Избор надзорног одбора.
8. Избор три члана главне скупштине за оверење скупштинског записника.

Деоничари, који желе учествовати на главној скупштини, имају своје деонице у смислу §. 26. осн. правила депоновати најдаље до закључно 2. (15.) марта 1908. на благајници нашега завода.

У Новом Саду, 16. (29.) фебруара 1908.

Управа.

Дугује — Рачун изравнања на дан 31. децембра 1907. — **Потражује**

АКТИВА	К	п	К	п	ПАСИВА	К	п	К	п
Готовина			26.716	82	Основна деон. главница			300.000	—
Менице:					Резервни фонд*)			5.000	—
у портфељу	721.751	98			Чиновн. Миров. фонд			1.617	92
„ реесконту	182.189	—	903.940	98	Неподигнути делимак			864	—
Обвезнице			153.946	41	Улози			1,069.960	41
Хипотекарни зајмови			190.749	10	Реесконт			182.189	—
Ручне залоге			5.170	—	Веровници			4.073	98
Купљене куће у месту			133.683	72	Преносне поште			5.974	19
Наша потраживања код страних завода			92.902	50	**Чист добитак**			30.082	71
Дужници по тек. рачунима			71.695	68					
Вредносни папири			15.850	—					
Трошкови оснивања			2.664	—					
Инвентар			2.443	—					
			1,599.762	21				1,599.762	21

*) Са овогод. додатком износи К 10.000·—

Дугује — Рачун губитка и добитка 31. децембра 1907. — **Потражује**

РАСХОДИ	К	п	К	п	ПРИХОДИ	К	п	К	п
Камате:					Пренос сувишка од год. 1906.			887	49
по улозима	44.549	26			**Камате:**				
„ реесконту	13.142	84			од меница	82.394	94		
преносне за 1908. год.	5.974	19			„ обвезница	13.897	92		
одобрене	350	55	64.016	84	„ хипотекарних зајмова	14.653	89		
10% порезе по кам. на улоге			4.454	93	„ ручних залога	231	33		
Порезе			10.148	02	„ одоцњења	497	29		
Плате			10.626	90	„ наших вредн. папира	321	46		
Трошкови			1.864	53	„ тек. рачуна	1.718	66	113.715	49
Станарина			1.000	—	Чист приход од купљ. некретнина			6.740	56
Укупно			92.111	22	Провизије			3.861	17
Од постигнутог добитка:					Разни доходци			2.665	99
одбија се на разна отписивања:									
I. од инвентара . . . 271·11									
II. „ основн. трошкова . 888·—									
III. „ сумњив. потраживања . 4517·66	5.676	77							
преостаје:									
Чист добитак за *поделу*	30.082	71	35.759	48					
			127.870	70				127.870	70

У Новом Саду, 31. децембра 1907.

Петар Дамјановић с. р.
главни књиговођа.

ЧЛАНОВИ УПРАВЕ:

Пера Ракић с. р.
председник.

Др. С. А. Ћирић с. р.
потпредседник.

Ђорђе Велић с. р., **Паја Гостовић** с. р., **Гавра Иванчевић** с. р., **Младен Максимовић** с. р., **Тоша Николић** с. р., **Ђока Обрадовић** с. р, **Ђока Пушић** с. р.

Са главним и помоћним књигама сравнили и у реду нашли.

ЧЛАНОВИ НАДЗОРНОГ ОДБОРА:

Стеван Милованов с. р.

Лаза Милошев с. р,
председник.

Ђорђе Ивковић с. р.

Власник и издавалац: деоничарско друштво „Браник“.

Штампарија деоничарског друштва »Браника«